

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 149/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti D., s. r. o., právne zastúpenej advokátkou JUDr. P. L., N., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 741/1995 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti D., s. r. o., **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2012 doručená sťažnosť spoločnosti D., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 741/1995 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplývajú tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené v konaní, ktoré je vedené od 20. 12. 1995 na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. Z-2-38Cb/741/J995 v právnej veci sťažovateľa - žalobcu: D., s. r. o.(...), proti žalovaným v: 1. rade: Ing. E. S.(...), 2. rade: B. S.(...), 3. rade: JUDr. B. B.(...), 4. rade: Ing. M. B.(...), 5. rade: B. G.(...), 6. rade: J. S.(...), 7. rade: M. S.(...), 8. rade: RNDr. L. T. (...), 9. rade: Mgr. B. T.(...), o zaplatenie 74.520,35 € s príslušenstvom. Predmetnú sťažnosť odôvodňuje sťažovateľ nasledovne:

Sťažovateľ ako postupník nadobudol pohľadávku na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 22. 6. 2010 uzatvorenej s postupcom G., so sídlom(...), Cyprus(...) G. nadobudol pohľadávku na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 12. 2004 (uzatvorená vo forme notárskej zápisnice číslo N 5203/2004, Nz 94134/2004) od postupníka S., a. s.(...), ktorá vyplýva z Úverovej zmluvy č. 334023-3 zo dňa 24. 9. 1992 uzatvorenej medzi S., a. s., a spoločnosťou D., spol. s r. o.(...) Pohľadávka je zabezpečená:

- Záložnou zmluvou č. 34/334023-3 - dodatok č. 1 k Úverovej zmluve č. 334023-3 zo dňa 24. 9. 1992 uzatvorenou so záložcami, RNDr. L. T. a B. T., predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. 915, k. ú. C.(...).

- Záložnou zmluvou č. 34/334023-3 - dodatok č. 2 k Úverovej zmluve č. 334023-3 zo dňa 24. 9. 1992 uzatvorenou so záložcami, E. S., B. S., B. G., J. S. a M. S. zo dňa 23. 8. 1993, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti na LV č. 5292, k. ú. H.(...).

- Záložnou zmluvou č. 34/334023-3 - dodatok č. 3 k Úverovej zmluve č. 334023-3 zo dňa 24. 9. 1992 uzatvorenej so záložcami JUDr. B. a Ing. B., predmetom ktorej sú nehnuteľnosti na LV č. 2334, k. ú. N.(...).

Sťažovateľ vstúpil do konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. Z-2-38Cb/741/I995 na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Z-2-38Cb/741/1995-558 zo dňa 8. 2. 2011 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/30/2011 zo dňa 2. 6. 2011. Postup Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38Cb/741/1995 však považuje sťažovateľ za neprimerane dlhý, keďže z hľadiska

posúdenia samotného nároku na zaplatenie, sa jedná o vec jednoduchú, hoci trvanie doteraz neukončeného konania len na prvom stupni je už v súčasnosti v dĺžke viac ako 17 rokov.

Krajský súd v Bratislave počas neprimerane dlho trvajúceho súdneho sporu nepostupoval v súlade s právnym poriadkom SR, nakoľko konanie o zaplatenie bolo viackrát prerušené z dôvodu konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. Z-2-46 Cb 783/96 resp. z dôvodu konania na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 20bo 80/2004, 20bo 74/2008 a 1ObdoV/10/2011, predmetom ktorého bolo posúdenie platnosti Záložnej zmluvy č. 34/334023-3 - dodatok č. 2 k Úverovej zmluve č. 334023-3 zo dňa 24. 9. 1992 uzatvorenej s E. S., B. S., B. G., J. S. a M. S. ako záložcami zo dňa 23. 8. 1993. Podľa názoru sťažovateľa mal však Krajský súd v Bratislave v konaní o zaplatenie vedenom pod sp. zn. Z-2-38Cb/741/1995 riadne pokračovať a otázku platnosti zvyšných dvoch zmlúv o zriadení záložného práva (záložná zmluva č. 34/334023-3 - dodatok č. 1 k Úverovej zmluve č. 334023-3 zo dňa 24. 9. 1992 a záložná zmluva č. 34/334023-3 - dodatok č. 3 k Úverovej zmluve č. 334023-3 zo dňa 24. 9. 1992) ako i samotnej existencie záložného práva posúdiť sám ako predbežnú otázku v zmysle ustanovenia § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a následne rozhodnúť vo veci.

Sťažovateľ taktiež poukazuje na prieťahy spôsobené Krajským súdom v Bratislave v predmetnom konaní, keď vo vyššie uvedenej právnej veci podala dňa 7. 9. 2010 spoločnosť G. (ako právny predchodca sťažovateľa) návrh na zmenu účastníka na strane žalovaného v 3. a 4. rade z dôvodu prevodu nehnuteľnosti zabezpečenej záložným právom na nového vlastníka. Krajský súd v Bratislave počas takmer 2 rokov odo dňa podania návrhu nerozhodol o zámene účastníka a to i napriek tomu, že aj Najvyšší súd SR v uznesení pod sp. zn. 3Obo/3/2012 zo dňa 31. 1. 2012 (6 strana, posledný odsek) vyslovil, že Krajský súd v Bratislave pochybil tým, že uvedenú zámenu nevykonal. Sťažovateľ po doručení predmetného uznesenia Najvyššieho súdu SR opätovne očakával, že Krajský súd v Bratislave predmetnú zámenu vykoná, čo sa však bez akejkoľvek logickej argumentácie a adekvátneho vysvetlenia nestalo v konaní Krajského súdu len raz. Preto sťažovateľ podal dňa 5. 6. 2012 **sťažnosť na prieťahy v konaní**. Až na podklade uvedenej sťažnosti vydal dňa 15. 6. 2012 Krajský súd v Bratislave uznesenie, ktorým pripustil zámenu účastníka

na strane žalovaného. Krajský súd v Bratislave prípisom zo dňa 3. 7. 2012 prostredníctvom jeho podpredsedníčky následne potvrdil, že sťažnosť na prietahy v konaní je dôvodná. (...)

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti má sťažovateľ za to, že už len samotná dĺžka konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. Z-2-38Cb/741/1995 je zjavne neprimeraná, keďže ani po 17 rokoch odo dňa podania samotného žalobného návrhu nebolo, a to ani neprávoplatne, rozhodnuté vo veci samej v prvom stupni. Podľa názoru sťažovateľa, tak bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil nasledovný nález :

1. Základné právo spoločnosti D., s. r. o.(...), na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38Cb/741/1995 porušené bolo.

2. Spoločnosti D., s. r. o.(...), sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 13.000 € (...), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia spoločnosti D., s. r. o. v sume 269,58 €(...) za 2 úkony právnej pomoci (jeden úkon právnej pomoci vo výške 127,16 eur; režijný paušál 7,63eur) na účet jej právneho zástupcu, JUDr. P. L.(...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Z-2-38 Cb 741/1995 dochádza k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

Z obsahu sťažnosti, ako aj z obsahu jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa stala účastníčkou napadnutého konania „na základe uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Z-2-38Cb/741/1995-558 zo dňa 8. 2. 2011 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/30/2011 zo dňa 2. 6. 2011“, teda nadobudnutím právoplatnosti uvedených rozhodnutí v júli 2011. Je nesporné, že napadnuté konanie trvá celkovo už neprimerane dlho, avšak sťažovateľka (jej zástupcovia) pred letom 2011 nemohla v daných súvislostiach pociťovať žiadnu právnu neistotu, pretože k tomu mohlo dôjsť až po právoplatnom pripustení zmeny účastníctva. Sťažovateľka 5. júna 2012 podala sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní, ktorú podpredsedníčka krajského súdu vo svojej reakcii na sťažnosť z 3. júla 2012 uznala za dôvodnú, pričom medziiným dodala, že „vec Z-2-38Cb 741/1995 bude prevedená do režimu sledovania vecí podpredsedníčkou krajského súdu až do jej právoplatného skončenia, za účelom zabránenia vzniku ďalších prietahov v konaní“. Sťažovateľke bola doručená uvedená odpoveď podpredsedníčky krajského súdu 9. júla 2012, avšak nevyčkala na účinky uvedenej sťažnosti a podaním podľa čl. 127 ústavy z 15. augusta 2012 sa obrátila na ústavný súd.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní [podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe sudov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) účinného v relevantnom čase v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“)] je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ

preukáže, že účinne využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ako aj z jej príloh, ústavný súd dospel k názoru, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa citovaných ustanovení zákona o štátnej správe súdov a zákona o súdoch a sudcoch asi dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený neefektívnou činnosťou krajského súdu. Ústavný súd zastáva stanovisko, že predmetná sťažnosť bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľky iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by podpredsedníčka krajského súdu dostala primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom v napadnutom konaní (m. m. IV. ÚS 278/04).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zastáva názor, že hoci sťažovateľka podala predtým, než sa obrátila na ústavný súd, sťažnosť podľa zákona o štátnej správe súdov a zákona o súdoch a sudcoch, takéto formálne využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľkou aj so zreteľom na krátke trvanie jej

účastníctva v napadnutom konaní nemožno považovať za efektívny postup, ktorý by predstavoval splnenie podmienky prípustnosti sťažnosti podľa označeného ustanovenia zákona o ústavnom súde. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku nápravy, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnená podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ním sledovaný cieľ.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2013